

Warszawa, 30 grudnia 2024 r.

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym Pana dr. Miłosza Mączyńskiego
w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne**

Podstawowe dane recenzenta

dr hab. Zuzanna Elster, prof. UMFC
Dziedzina sztuki, dyscyplina artystyczna: sztuki muzyczne
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina

Zleceniodawca recenzji

Zlecenie zostało podjęte w związku z decyzją Rady Doskonałości Naukowej oraz Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, na podstawie uchwały Nr 63/2024 Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne z dnia 30 września 2024 r., dotyczącej powołania mojej osoby jako recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Miłoszowi Mączyńskiemu. Podstawa prawna: ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Do nadesłanego mi pisma z Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie została dołączona dokumentacja w formie elektronicznej, a także płyta CD zawierająca wskazane przez Habilitanta dzieło artystyczne.

Podstawowe dane o Habilitancie

Pan dr Miłosz Mączyński rozpoczął edukację muzyczną w Szkole Muzycznej I stopnia im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie w klasie gitary mgr. Tadeusza Pokornego, później kontynuował naukę w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Krakowie w klasie gitary mgr Bogusławy Oberbek, następnie podjął studia w krakowskiej Akademii Muzycznej w klasie gitary prof. dr. hab. Michała Nagya, które ukończył z wyróżnieniem w 2010 roku, uzyskując tytuł magistra sztuki. Dr Miłosz Mączyński podjął studia doktoranckie w macierzystej uczelni, pozostając pod merytoryczną opieką prof. dr. hab. Janusza Sochackiego, będącego promotorem pracy doktorskiej Habilitanta. W 2014 roku dr Miłosz Mączyński na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej *Oblicza dialogu muzycznego w literaturze gitarowej XX wieku* uzyskał stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka, nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie.

Od 2013 roku Habilitant jest zatrudniony w Akademii Muzycznej w Krakowie, początkowo na stanowisku asystenta, a od roku 2023 – adiunkta. Od 2008 roku prowadzi pracę pedagogiczną w szkolnictwie muzycznym I i II stopnia: Prywatna Profesjonalna Szkoła Muzyczna I stopnia im. Aleksandra Dębskiego w Krakowie (do 2017 roku), Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Wadowicach (w latach 2013–2016) i Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia im. Fryderyka Chopina w Krakowie (od 2021 roku).

Ocena autoreferatu

Treść przedstawionego przez dr. Miłosza Mączyńskiego autoreferatu przybliża informacje dotyczące ścieżki edukacyjnej Habilitanta, uzyskanych stopni i tytułów, dotychczasowego zatrudnienia, działalności artystycznej, naukowej i pedagogicznej. Wskazane i omówione zostało także dzieło artystyczne. Treść autoreferatu odzwierciedla postawę artystyczną dr. Miłosza Mączyńskiego, wskazuje na jego zainteresowania, a także zarysowuje zawodowe i artystyczne plany na przyszłość.

Jako dzieło artystyczne podlegające ocenie w postępowaniu habilitacyjnym - zgodnie z art. 219. ust. 1. pkt. 2. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - dr Miłosz Mączyński wskazał płytę CD pt. *Élégiaque*.

Będący częścią autoreferatu opis odnoszący się do dzieła artystycznego stanowi istotną część dokumentu i został sporządzony w sposób rzetelny, świadczący o dogłębnej znajomości omawianych zagadnień. Przedstawiony album pt. *Élégiaque* wypełnia lukę na polskim rynku fonograficznym w zakresie rejestracji solowego repertuaru na gitarze romantycznej, przyczyniając się jednocześnie do rozpowszechniania wykonawstwa na gitarach XIX-wiecznych lub współczesnych kopiach tychże instrumentów. Z powyższych względów przedstawione przez Habilitanta dzieło artystyczne stanowi szczególny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne.

Autoreferat od strony formalnej sporządzony jest prawidłowo i starannie. Swoboda wypowiedzi, język, jakim posługuje się Habilitant, postawa dociekliwego badacza i niezwykle rzetelne podejście do interpretacji utworów w oparciu o zdobytą wiedzę teoretyczną - budzą uznanie.

Ocena dorobku artystycznego

Działalność artystyczna Habilitanta jest szeroka i obejmuje zarówno aktywność solistyczną (w tym recitale solowe oraz występy w charakterze solisty z towarzyszeniem orkiestr), jak i kameralną. Dr Miłosz Mączyński od momentu uzyskania stopnia doktora sztuki wykazał realizację: 98. koncertów solowych i kameralnych (zarówno w kraju, jak i za granicą), 7. nagród na konkursach instrumentalnych, 3. nagród w konkursach płytowych, jest ponadto wykonawcą lub współwykonawcą czterech albumów płytowych.

Dr Miłosz Mączyński od 2016 r. jest członkiem Cracow Guitar Quartet, z którym to zespołem Habilitant wykonał łącznie kilkadziesiąt koncertów. W swoim dorobku artystycznym dr Miłosz Mączyński posiada także występy w różnych zespołach kameralnych, jak również współpracował z kompozytorami. Do najważniejszych występów Habilitanta należy zaliczyć wykonania:

Concerto op. 16 Antoine'a de Lhoyera z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Krakowskiej pod batutą Szymona Morusa w Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie (2021 r.) oraz *Concierto andaluz* Joaquína Rodrigo (na cztery gitary i orkiestrę, wykonanie partii pierwszej gitary) wraz z towarzyszeniem orkiestr: Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach (pod dyrekcją Jacka Rogali), Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku (pod dyrekcją George'a Tchitchinadzego), Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu (pod kierunkiem Bartosza Żurakowskiego) oraz Orkiestry Filharmonii Krakowskiej (pod batutą Szymona Makowskiego) – koncerty odbyły się w latach 2021–2022, pozostali soliści to członkowie Cracow Guitar Quartet: Joanna Baran-Nosiadek, Łukasz Dobrowolski i Mateusz Puter. Do znaczących występów solistycznych należy także wykonanie *Concerto* RV 93

Antonia Vivaldiego w zabytkowym kościele św. Erazma w Barwałdzie (2015 r.), recital solowy w kościele św. Jerzego w Salerno we Włoszech (*Incontri Internazionali di Chitarra 2023*) oraz występ solowy podczas koncertu otwierającego *Salento Guitar Festival 2021* we włoskim Otranto.

Do ważniejszych występów kameralnych należy zaliczyć m.in. koncerty z Cracow Guitar Quartet: w ramach festiwalu *Nürnberger Gitarrennacht* w Norymberdze (2019 r.), w ramach *XXII Festiwalu Ivana Ballu* w mieście Dolný Kubín na Słowacji (2019 r.), a także w ramach *Experience Cracow Festival* w Edynburgu, festiwalu *KlangManufaktur* w niemieckim Hof, podczas festiwalu *Kultúrne leto* w Modrej na Słowacji, ponadto wspólny recital z Eduardem Fernándezem podczas *32. International Guitar Festival Brno*. Należy także wymienić udział w festiwalach gitarowych, takich jak *XXI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Gitarowej* oraz *Konkurs Gitarowy im. Czesława Drożdżewicza*, *XIV Festiwal i Ogólnopolski Konkurs im. Łukasza Pietrzaka „Gitaromania”*. Do osiągnięć zespołu, który współtworzy Habilitant, należą także recitale w filharmoniach: Krakowskiej (cykl *Koncertów uniwersyteckich* odbywający się w Auli Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego), Świętokrzyskiej i Podkarpackiej. Do ważniejszych występów kameralnych w innych składach instrumentalnych należy m.in. występ w audytorium Conservatorio Superior de Música de Canarias w Las Palmas.

Ze względu na różnorodność podejmowanych wyzwań artystycznych a także rangę prezentowanych wydarzeń, działalność artystyczną dr. Miłosza Mączyńskiego oceniam wysoko. Koncerty zagraniczne, jakie zrealizował dr Miłosz Mączyński, stanowią cenny dorobek Habilitanta, będąc jednocześnie wkładem w prezentację polskiej kultury muzycznej poza granicami kraju.

Ocena dzieła artystycznego

Przedstawione do oceny dzieło artystyczne stanowi płyta CD pt. *Élégiaque*, która ukazała się nakładem wydawnictwa DUX w maju 2024 roku (Dux CD 2037/2024), znalazły się na niej rejestracje następujących utworów:

John Dowland:	<i>Lachrimae Pavan</i> P 15 <i>Forlorn Hope Fancy</i> P 2 <i>A Fancy</i> P 6 <i>Farewell „In Nomine”</i> P 4
Fernando Sor:	<i>Fantaisie élégiaque à la mort de Madame Beslay</i> op. 5912
Franz Schubert:	<i>Der Tod und das Mädchen</i> D. 531 <i>Liebesbotschaft, Ständchen, Aufenthalt</i> (z cyklu <i>Schwanengesang</i> D. 957) <i>Lob der Tränen</i> D. 711.

Nagrania dokonano w Sali Koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. prof. Józefa Świdra w Jastrzębiu-Zdroju 30 września i 1 października 2023 roku, a jego realizatorką była dr hab. Katarzyna Rakowiecka-Rojsza, prof. UMFC. Zarejestrowane utwory zostały wykonane przez Habilitanta na gitarze romantycznej.

Utrwalony na płycie repertuar, choć powstał w różnych epokach i jest zróżnicowany pod względem form i stylów, został w rzeczonym albumie zestawiony w całość, która utworzyła spójną kreację artystyczną, osnutą wokół myśli elegijnej, melancholijnej,

wyrażającej smutek i cierpienie. Interpretacje Habilitanta nader trafnie ukazują z jednej strony różnorodność przedstawianych dzieł, z drugiej - spójność łączącej je myśli przewodniej. Dr Miłosz Mączyński z właściwym sobie wyczuciem stylu oraz wrażliwością prowadzi narrację muzyczną poszczególnych utworów niezwykle przekonująco. Adekwatny dobór środków agogicznych i dynamicznych, dbałość o czytelność prowadzenia głosów, odpowiednia artykulacja, wyrazowość, zróżnicowana barwa dźwięku, właściwe rozumienie oraz realizacja figur retorycznych i muzycznych – to tylko niektóre aspekty świadczące o wysokim poziomie artystycznym przedstawionego dzieła.

W zaprezentowanych przez dr. Miłosza Mączyńskiego interpretacjach kompozycji Johna Dowlanda odnaleźć można śpiewność narracji, a także wrażliwość na szczególny rodzaj barwy dźwięku, przywodzący na myśl renesansową lutnię. Odpowiednie operowanie czasem w utworach, świadome prowadzenie poszczególnych głosów faktury polifonicznej, dobór odpowiedniej artykulacji i akcentacji oraz swoboda realizacji narracji muzycznej w zależności od charakteru i wyrazu poszczególnych fragmentów są kolejnym świadectwem właściwego rozumienia stylu muzycznego zaprezentowanych przez Habilitanta utworów Johna Dowlanda.

Wykonanie *Fantaisie élégiaque* ukazuje dr. Miłosza Mączyńskiego nie tylko jako wrażliwego artystę, ale także instrumentalistę posługującego się techniką gry w sposób bardzo swobodny, tak, by możliwe było jak najpełniejsze oddanie treści muzycznych i pozamuzycznych, jakie chciał przekazać w swojej kompozycji Fernando Sor. Właściwe wycucie frazy, narracji muzycznej, zróżnicowanie artykulacyjne i barwowe tworzą spójną i pełną wyrazu interpretację muzyczną, odpowiednią dla zobrazowania przesłania kompozytora.

Interpretacje utworów Franza Schuberta są wykonane z dużym wyczuciem stylu i należytą ekspresyjnością. Dbłość o rzetelne, niezwykle śpiewne prowadzenie fraz, piękną, odpowiednio dobraną i zróżnicowaną barwę dźwięku, czytelną artykulację i właściwe rozumienie warstwy harmonicznego utworów prezentuje Habilitanta jako dojrzałego, niezwykle świadomego artystę, który swobodnie i stylowo kreuje interpretacje muzyczne.

Zebrany w spójną całość repertuar tworzący album płytowy pt. *Élégiaque* odwzorowuje szerokie spectrum emocji związanych z charakterem elegijnym: od smutku, melancholii, wzruszenia, aż do lamentacyjnego, burzliwego czy dramatycznego nastroju. Dr Miłosz Mączyński w swoich interpretacjach dobiera sposób prowadzenia narracji muzycznej odpowiednio do charakteru i wyrazu poszczególnych kompozycji. Powstały album, będąc odwzorowaniem wiedzy, wrażliwości i zdolności Habilitanta, stanowi dzieło na wysokim poziomie artystycznym.

Ocena dorobku naukowego i dydaktycznego

Dr Miłosz Mączyński prowadzi szeroką działalność naukową i dydaktyczną. Do najważniejszych osiągnięć w tym zakresie należą m.in.: publikacja pracy doktorskiej, która ukazała się w ramach wydawnictw cyfrowych Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie, publikacja artykułu *Joan Carles Amat, „Guitarra española” – kilka słów o barokowym podręczniku gry na gitarze*, który ukazał się w kwartalniku „Sześć Strun Świata”. Habilitant przedstawił także wykłady o różnorodnej tematyce: *Gdzie jesteś, droga harmonio? – czyli kilka słów na temat słynnych tematów wariacji na gitarę* (wygłoszony w 2019 roku w ramach IV Małopolskiego Konkursu Zespołów Gitarowych w Krzeszowicach), *Muzyka gitarowa w Wiedniu pierwszej połowy XIX wieku (VI Dni Jana Nepomucena Bobrowicza)*, wykład w Akademii Muzycznej w Gdańsku odnoszący się do rozważań

podjętych w pracy doktorskiej, referat pt. *Guitare à Versailles. Problematyka transkrypcji muzyki gitarowej Roberta de Visée na współczesny instrument* (IV Konferencja Naukowo-Artystyczna Doktorantów i Młodych Naukowców „Oblicza gitary w badaniach naukowych” w 2024 roku w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie).

Uczestnictwo w 2018 roku w konkursie projektów badawczych i rozwojowych dla młodych naukowców umożliwiło Habilitantowi udział w *Därmstadter Gitarrentage*.

Działalność dydaktyczna dr. Miłosza Mączyńskiego obejmuje m.in. ponad dziesięcioletni okres pracy w Akademii Muzycznej w Krakowie, w ramach którego prowadził zajęcia z: instrumentu głównego – gitary klasycznej, kameralistyki, literatury specjalistycznej, seminarium dyplomowego. Ponadto pięciokrotnie pełnił funkcję promotora prac dyplomowych. Habilitant prowadzi także działalność pedagogiczną w szkolnictwie I i II stopnia; zarówno studenci, jak i uczniowie klas gitary dr. Miłosza Mączyńskiego odnosili sukcesy podczas krajowych i zagranicznych konkursów instrumentalnych.

Do działalności Habilitanta należą także aktywności organizatorskie i popularyzatorskie, wśród których należy wymienić udział w organizacji sesji naukowo-artystycznych *Dni Jana Nepomucena Bobrowicza* w latach 2015–2019, koordynowanie sesji naukowo-artystycznej pt. *Les deux amis – gitarowa muzyka kameralna pierwszej połowy XIX wieku na instrumentach z epoki* oraz pełnienie funkcji opiekuna Koła Naukowego Gitarzystów i współorganizacja kolejnych wydarzeń artystyczno-naukowych. Działalność popularyzatorska dr. Miłosza Mączyńskiego obejmuje m.in. publikację artykułu na temat historii klasy gitary Akademii Muzycznej w Krakowie (w kwartalniku „Sześć Strun Świata” w 2015 roku).

Szeroką aktywność Habilitanta dopełnia uczestnictwo w pracach jury konkursów i festiwali gitarowych w Polsce (17-krotne od momentu uzyskania stopnia doktora) oraz 22-krotne prowadzenie warsztatów i lekcji mistrzowskich.

Działalność dr. Miłosza Mączyńskiego przyczynia się do popularyzacji oraz rozwoju wiedzy nt. wykonawstwa muzyki gitarowej, tym samym stanowiąc pozytywny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne.

Konkluzja

Po dogłębnej analizie przedstawionego przez Pana dr. Miłosza Mączyńskiego dzieła artystycznego oraz dokonań artystycznych, naukowych i dydaktycznych stwierdzam, iż osiągnięcia Habilitanta rozpatrywane łącznie ze wskazanym dziełem artystycznym spełniają wymogi ustawy. Jego działalność artystyczna, naukowa i dydaktyczna stanowi znaczący wkład w kulturę muzyczną i rozwój dyscypliny sztuki muzyczne. Wnioskuje o nadanie Panu dr. Miłoszowi Mączyńskiemu stopnia doktora habilitowanego sztuki.

dr. hab. Zuzanna Elster, prof. UMFC